

จริยธรรม ธรรมาภิบาล กับการปฏิบัติ¹

ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้²

สถาบันดำรงราชานุภาพ

บทนำ

¹ เรียบเรียงจาก

1) คำประกาศวาระแห่งชาติ ด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริต และประพฤติชอบในภาครัฐ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2549 โดย พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี

2) เอกสาร, วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ. ของ สำนักงาน ก.พ.

3) ตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย.

4) เอกสาร, ข้อกำหนดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรม พ.ศ. 2545. ของ กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

5) รายงานการประชุมของคณะกรรมการเสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรม และธรรมาภิบาล ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย.

² สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน
เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน
ปีพุทธศักราช 2545

การปฏิบัติราชการนั้น นอกจากมุ่งกระทำเพื่อให้
งานสำเร็จไปโดยเร็วและมีประสิทธิภาพแล้ว ยังจะต้อง
กระทำด้วยสติรู้ตัวและปัญญา รู้คิด ว่าสิ่งใดเป็นความ
เจริญ สิ่งใดเป็นความเสื่อม อะไรเป็นสิ่งที่ต้องทำ
อะไรเป็นสิ่งที่ต้องละเว้นหรือกำจัด ผลที่เกิดขึ้น จึงจะ
เป็นประโยชน์ที่แท้และยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม

วังไกลกังวล

วันที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2545

รัฐบาลประกาศเจตนารมณ์ในอันที่จะมุ่งสร้างระบบการบริหารราชการแผ่นดินที่สุจริต เป็นธรรม และเป็นที่ยึดมั่นศรัทธาของประชาชน รวมทั้งขจัดปัญหาทุจริต และประพฤติมิชอบ โดยมุ่งพัฒนาการบริหารราชการแผ่นดิน และกฎระเบียบให้เหมาะสม สร้างระบบราชการให้มีภูมิคุ้มกัน ต่อปัญหาการทุจริตทั้งปวง จะมุ่งฟื้นฟูระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเร่งด่วน โดยจะใช้กลไกของรัฐผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั้งระบบ เพื่อก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

รัฐบาลได้ประกาศเจตนารมณ์ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ในการแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง รวมถึงปัญหาความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน ทำให้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะฟื้นฟูระบบ

คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ เป็นไปเพื่อทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ โดยเฉพาะการใช้อำนาจรัฐและการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ การบริหารราชการแผ่นดินจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

สำหรับวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐนี้ มีการครอบคลุม ยุทธศาสตร์และมาตรการต่าง ๆ อย่างสมดุล ทั้งในส่วนของรูปแบบการผลักดันให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและประมวลจริยธรรม/จรรยาบรรณอย่างจริงจัง (Compliance – based approach) และรูปแบบการสร้าง กระตุ้น ยกย่องให้หน่วยงานภาครัฐและตัวข้าราชการเกิด “ความเข้าใจ เข้าถึง และ

พัฒนา” โดยเฉพาะการเตรียมตัวและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถไตร่ตรองใช้เหตุผลอย่างรอบคอบ มีการปฏิบัติราชการได้อย่างเหมาะสม กล้าเผชิญกับสิ่งที่ได้ตัดสินใจและกระทำไป ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ดูแลป้องกันรักษาปกป้องไม่ให้เกิดการปฏิบัติราชการ หรือการปฏิบัติตนเกิดความเสียหายหรือเกิดความเสียหายต่อความไม่ดั่งงามใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น (Integrity – based approach) รวม 2 ประการได้แก่

1. ลดและปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเพื่อสร้างความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต ลดความสูญเสียด้านและขจัดรัฐวิสาหกิจ ในการปฏิบัติราชการ

2. สร้างจิตสำนึกในการประพฤติมิชอบ ให้ยึดมั่นในหลักศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ความสุจริต ซื่อตรง เทียงธรรม เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงการปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด เกิดความคุ้มค่า มีคุณภาพมาตรฐาน ถูกต้อง ตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีมาตรการผลักดันให้เกิดขึ้นพร้อมกันไปอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ในระดับตัวบุคคลขึ้นไปยังในระดับองค์การ

การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐดังกล่าวนี้ จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในปัจจัยองค์ประกอบแห่งความสำเร็จ 3 ด้าน คือ

1. การสร้างกลุ่มผู้นำและผลักดันให้เกิดองค์การแห่งสุจริตธรรม มีประสิทธิภาพ และมีศักดิ์ศรี (Organizational Integrity) ในทุกระดับ เพื่อเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้และขยายผล

2. การพัฒนาระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นระบบย่อยต่าง ๆ ที่ความสัมพันธ์เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรมและค่านิยมการฝึกรบธรรม สร้างทักษะ และพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในรูปแบบต่าง ๆ การจัดให้มีการให้คำปรึกษาแนะนำและการจัดการ

ความรู้ที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลโดยเฉพาะ การคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ และการผลักดันให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตลอดจนการวางระบบการบริหารจริยธรรม การวัดผลและการตรวจสอบ

3. การวางระบบสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ได้แก่ การออกกฎหมาย การพัฒนาระบบ และจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง การสื่อสารทำความเข้าใจเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและการติดตามสถานการณ์ของบรรดาองค์กร/กลุ่มพลังต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงการศึกษา วิจัยเชิงลึก เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาขึ้นไป

นโยบายกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายที่จะสร้างค่านิยม และจิตสำนึกในการเป็นข้าราชการมีอาชีพของแผ่นดิน มีการ

ปฏิบัติงานอย่างสุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มีการส่งเสริมบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของความซื่อสัตย์ และลงโทษผู้ทุจริตประพฤติมิชอบอย่างเฉียบขาด และส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หรือวิถีชีวิต ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

ข้อกำหนดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรม

กระแสโลกาภิวัตน์ในสังคมโลกด้านการปกครองในระบบอบประชาธิปไตย การกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น และการปกครองในระบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้ขยายขอบเขตไปทั่วโลกส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทยเป็นอันมาก โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยราชการหลักหน่วยราชการหนึ่งของระบบราชการไทย ที่มีภารกิจในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับพี่น้องประชาชนคนไทยทั่วประเทศ ย่อมได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมโลกเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติราชการของข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ทั้งในด้านการประพฤติปฏิบัติตนที่ต้องเป็นแบบอย่างอันดีต่อสาธารณชน และการปฏิบัติงานที่ต้องการความถูกต้อง เป็นธรรม มีส่วนร่วม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคุ้มค่า ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในการบริหารดังกล่าว กระทรวงมหาดไทย จึงจำเป็นต้องมีกรอบ ทิศทาง และแนวทางปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน ซึ่งข้อกำหนดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมมิใช่ข้อบังคับเหมือนวินัยข้าราชการ แต่เป็นแนวทางปฏิบัติที่ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยพึงนำไปยึดถือปฏิบัติในการที่จะควบคุมจิตใจและพฤติกรรมของตนให้อยู่ในรูปแบบที่ถูกต้องและสมควรแก่ฐานานุกรม พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบ จากสังคมภายนอกได้ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน

มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยนี้ จัดทำขึ้นจากการมีส่วนร่วมของข้าราชการกระทรวงมหาดไทยที่เป็นผู้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

เป็นความร่วมมือใจของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ได้มีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์อย่างเข้มข้น

ดังนั้น จึงเป็นที่แน่ใจได้ว่าข้อกำหนดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมนี้ จะเป็นข้อผูกพัน (Commitment) ที่ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทุกท่านจะปฏิบัติตามด้วยจิตสำนึกผูกพันของตนเอง โดยจะได้ยึดถือปฏิบัติตามข้อกำหนด เพื่อธำรงรักษาเกียรติยศ ความดีและศักดิ์ศรีของคนมหาดไทยไว้ตลอดไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 77 บัญญัติให้ “รัฐต้องจัดให้มี แผนพัฒนาทางการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่” ประกอบกับคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ เพื่อให้เป็นกรอบในการปฏิรูปในลักษณะองค์รวม เพื่อเปลี่ยนแปลง

ระบบบริหารภาครัฐดังกล่าว ได้มีแผนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม และค่านิยม ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำค่านิยมสร้างสรรค์ และจรรยาบรรณเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ภายใต้แผนนี้ด้วย

ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม โดยนำระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) และค่านิยมสร้างสรรค์ (Core Value) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 บทบาทและภารกิจของกระทรวงมหาดไทย ในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” และวิสัยทัศน์กระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช 2545 ถึงพุทธศักราช 2554 ผลลัพธ์เชิงสัมฤทธิ์ขั้นปลาย (Ultimate Outcome) รวมทั้งแนวทางปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ตามแนวทางของรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงมหาดไทย และการตรวจสอบการปฏิบัติราชการจากประชาชนมาเป็นกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) ในการจัดทำ

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น พึงให้การส่งเสริมสนับสนุน และติดตามประเมินผล การถือปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวด ตามลักษณะงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

หมวดที่ 1 คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไปสำหรับข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทุกตำแหน่ง

ข้อ 1 พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ข้อ 2 พึงละเว้นการแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ข้อ 3 พึงปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม โปร่งใส ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อผลอดจนคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อ 4 พึงวางตนเป็นกลางทางการเมือง ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายของรัฐบาล

ข้อ 5 พึงปฏิบัติงานโดยยึดหลักประหยัด มีประสิทธิภาพ และความเหมาะสม

ข้อ 6 พึงให้บริการที่ดีแก่ผู้มาติดต่อราชการ และปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานด้วยความสุภาพ มีอัธยาศัยไมตรี และมีน้ำใจ

ข้อ 7 พึงวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เหมาะสมแก่ฐานะานุรูปของข้าราชการ โดยคำนึงถึงเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่

ข้อ 8 พึงยกย่องส่งเสริมคนดีและไม่ส่งเสริมคนไม่ดีให้มีอำนาจ รวมทั้งไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้กระทำความผิด

ข้อ 9 พึงปฏิบัติงาน โดยประสานงานกับส่วนราชการ องค์กรเอกชนและประชาชนเพื่อสร้างพลังแผ่นดินในการแก้ไขปัญหา

ข้อ 10 พึงเสริมสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานร่วมกัน สร้างทีมงานและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการปฏิบัติงาน

หมวดที่ 2 คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการในด้านการเงินและบัญชี การพัสดุ และการตรวจสอบภายใน

ข้อ 1 พึงตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม

ข้อ 2 พึงรายงานข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญทั้งหมดที่ตรวจพบ โดยไม่ปิดบังการกระทำที่ผิดระเบียบ

ข้อ 3 พึงละเว้นการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรมอันดี รวมทั้งพึงละเว้นการรับของมีค่าใดๆ จากผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับงานราชการ

ข้อ 4 พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

หมวดที่ 3 คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการในด้านการสื่อสาร

ข้อ 1 พึงตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษา และแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในเครื่องมืออุปกรณ์และระบบการสื่อสารด้วยความ

ระมัดระวังอย่างรอบคอบ โดยคำนึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ 2 พึงระมัดระวังในการลวงข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ที่
ได้รับจากการปฏิบัติงานและต้องไม่นำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปใช้
ในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่นหรือขัดต่อกฎหมาย
ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ หรือทำให้ทางราชการเกิด
ความเสียหาย

ข้อ 3 พึงละเว้นการเข้าไปมีส่วนร่วมทั้งทางตรงหรือ
ทางอ้อมในกิจการซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับธุรกิจที่มีการแสวงหา
ผลกำไรทางด้านการสื่อสาร และด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันอาจทำ
ให้เสียความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ 4 พึงปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเป็นระบบ
มีเหตุผล ถูกต้อง เป็นธรรม และโปร่งใส โดยยึดถือประโยชน์
ส่วนรวมเป็นหลักสำคัญ

ข้อ 5 พึงมีคุณธรรมในทางวิชาการ และการจัดการด้าน
วิศวกรรมและเทคโนโลยีสื่อสาร

ข้อ 6 พึงมีความสำนึกในการเป็นผู้ให้บริการทั้งในด้าน
วิชาการการสื่อสาร และทางเทคนิคสื่อสาร

หมวดที่ 4 คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่
ในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ 1 พึงบริหารงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้
และมีความรับผิดชอบ

ข้อ 2 พึงมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และปัญหาของประชาชน
และประเทศชาติเป็นหลักในการปฏิบัติงาน

ข้อ 3 พึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน เป็นที่รัก
และศรัทธาของคนทุกระดับ

ข้อ 4 พึงยึดหลักความรู้ ความสามารถ และประสิทธิภาพ
การทำงานเป็นหลักในการคัดเลือก และการมอบหมายงานให้
ผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อ 5 พึงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ถึงรากฐานปัญหา
และแก้ไขปัญหอย่างครอบคลุม ตลอดจนมีความรอบรู้ในงานที่

รับผิดชอบ ต้องรู้คน รู้งาน รู้พื้นที่ ทันทต่อเหตุการณ์ และทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่

ข้อ 6 พึงเน้นการสร้างพลังแผ่นดินในการแก้ไขปัญหา ด้วยการประสานงานกับส่วนราชการ องค์กรเอกชนและประชาชน

ข้อ 7 พึงมีคุณธรรมและเมตตาธรรม ตลอดจนใช้หลักการและเหตุผลที่ถูกต้องในการปกครองบังคับบัญชา

ข้อ 8 พึงเป็นข้าราชการอาชีพ โดยคำนึงถึงเกียรติยศ ศักดิ์ศรีของตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ตนดำรงอยู่

ข้อ 9 พึงออกไปเยี่ยมเยียนประชาชนทุกพื้นที่ในจังหวัด ด้วยความสม่ำเสมอ

ข้อ 10 พึงบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ด้วยระบบบริหารการ จัดการเชิงรุก มุ่งการป้องกันมากกว่าการแก้ไข

ข้อ 11 พึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาพร้อมกันทุกระดับ เพื่อสร้างประชาคมให้เข้มแข็ง

ข้อกำหนดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม เป็นสิ่งที่ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ร่วมกันจัดทำประชาพิจารณ์ และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จึงเป็นสิ่งที่ข้าราชการทุกคนของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยนำไปปฏิบัติตนและปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกผูกพัน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

แผนปฏิบัติการราชการใสสะอาด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2548 – 2551

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำแผนปฏิบัติการใสสะอาด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2548 - 2551 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม อย่างเป็นรูปธรรม เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมจิตสำนึกราชการใสสะอาด

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทุกคน ทุกระดับให้เกิดผลจนเป็นคุณธรรมประจำใจ “ราชการใสสะอาด”

มาตรการ

- 1) สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมจริยธรรมในการทำงาน
- 2) ส่งเสริมและยกย่องผู้ปฏิบัติงานดี
- 3) ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน

กลยุทธ์ที่ 2 การป้องกันเหตุการณ์และพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อการนำไปสู่ประเทศไทยใสสะอาด

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างระบบเตือนภัยและป้องกันล่วงหน้าต่อการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น

มาตรการ

- 1) เฝ้าระวังเพื่อป้องกันการทุจริต
- 2) พัฒนาระบบตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน
- 3) สร้างระบบการบริหารบุคคลที่โปร่งใส เป็นธรรม

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการกรณีทุจริตและคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ความสำคัญกับการดำเนินการในเรื่องการทุจริตและคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้น ป้องกันคนดี กำจัดคนไม่ดีออกจากระบบราชการ สร้างความเกรงกลัวแก่ข้าราชการ สร้างศรัทธาและความมั่นใจแก่ประชาชน

มาตรการ

- 1) มีระบบเพื่อรับข้อร้องเรียน
- 2) กำหนดมาตรการในการจัดการกรณีทุจริต

กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

กระทรวงมหาดไทย ได้สนับสนุนและสนองตอบต่องานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์ 7 ยุทธศาสตร์ ดังกล่าว ด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ดูแลการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของกระทรวงมหาดไทย โดยมีรัฐมนตรี

ช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายบัญญัติ จันทน์เสนะ) เป็นประธาน และจัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ 4 คณะ ได้แก่

1. คณะอนุกรรมการเสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรม และ ชรรมาภิบาลของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีที่ปรึกษาด้านความมั่นคง เป็นประธาน

2. คณะอนุกรรมการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการของกระทรวงมหาดไทย มีที่ปรึกษากฎหมาย เป็นประธาน

3. คณะอนุกรรมการดำเนินการตรวจสอบการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของกระทรวงมหาดไทย มีหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน

4. คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของกระทรวงมหาดไทย มีรองปลัดกระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายบริหาร) เป็นประธาน

นอกจากนี้ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาจริยธรรมและคุณธรรมของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมี ม.ล. ปนัดดา ดิศกุล เป็นประธาน

คณะกรรมการกำกับ ดูแลการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของกระทรวงมหาดไทย มีมติให้ทุกกรม รัฐวิสาหกิจ ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จัดกิจกรรมรองรับนโยบายดังกล่าว เช่น

กรมการปกครอง จัดทำโครงการพัฒนากระบวนการตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบของกรมการปกครอง, โครงการพัฒนาคนของแผ่นดิน, การเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวก, การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

กรมพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการพัฒนาชุมชนในสี่เสาอากาศ, พิมพ์โปสเตอร์/สติกเกอร์รณรงค์เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม, จัดฝึกอบรมปฏิบัติธรรม, จัดกิจกรรม “คนดีที่อยากบอก”, สอดแทรกเนื้อหาคุณธรรม จริยธรรมในการฝึกอบรมตามหลักสูตรต่างๆ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์พัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล, โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดวางระบบควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, โครงการประกวดคำขวัญเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม, จัดอบรมธรรมะ, โครงการคัดเลือกหน่วยงานในกรมฯ ที่มีผลงานเป็นแบบอย่าง

กรมที่ดิน จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ ด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาคราชการสู่การปฏิบัติของกรมที่ดิน ทั้ง 4 ภาค, จัดกิจกรรมร้อยความดี ทำดีให้พ่อดู, จัดทำโครงการสร้างเครือข่าย “กรมที่ดินสี่เสาอากาศ”, จัดพิมพ์หนังสือ/แผ่นพับ, จัดนิทรรศการ,

โครงการติดตั้งระบบการจ่ายคิวบริการอัตโนมัติด้วยคอมพิวเตอร์ในสำนักงานที่ดิน

กรมโยธาธิการและผังเมือง จัดทำโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวกับโครงการระบบป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ชุมชนและเมือง, การปฏิบัติธรรม, สร้างเครือข่ายราชการสี่เสาอากาศ, และเครือข่ายรวมพลผู้ปฏิบัติธรรม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน, จัดอบรมและพัฒนาด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลภายในหน่วยงาน, เผยแพร่คุณธรรมฯ ผ่านสื่อต่างๆ

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยสถาบันดำรงราชานุภาพ ในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรม ธรรมาภิบาลของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการในสังกัดสำนักงาน

ปลัดกระทรวงมหาดไทยหลายกิจกรรม และขณะนี้ บางกิจกรรมได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว บางกิจกรรมอยู่ระหว่างดำเนินการ เช่น จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ด้วยการฟังธรรมและเดินเทียน เนื่องในวันมาฆบูชา และวันวิสาขบูชา ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม และจะจัดกิจกรรมเนื่องในวันพระตลอดเทศกาลเข้าพรรษา ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นไปจนถึงออกพรรษา

จัดบรรยาย เรื่อง "ธรรมะกับการบริหาร" โดย พลตำรวจเอก วชิรสิทธิ์ เดชกุญชร เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2550 และเรื่อง "ชาวพุทธ... จะไปทางไหนกันดี" โดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2550 ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 5 อาคารสถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย

จัดอภิปราย เรื่อง "รู้จักสุข รู้จักทุกข์ รู้จักธรรม" โดย คุณกรรณิกา ธรรมเกษร และคุณสิริเรียม ภัคดีดำรงฤทธิ์ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2550 ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 5 อาคารสถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย

จัดสัมมนาและศึกษาดูงาน "ศาสนิกสัมพันธ์ ศิลปะศิลปวัฒนธรรม และศาสนา" ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการไปศึกษาดูงานที่วัดท่าการ้อง วัดนักบุญโยแซฟ และมัสยิดกุฎีซ้อฟ้า และอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2550

การฝึกปฏิบัติธรรมนอกสถานที่ ณ สำนักสงฆ์ชัชยานาทวนาราม อำเภอเมือง จังหวัดชัชยานาท

สร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนกิจกรรมด้านจริยธรรม ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และเพื่อให้มีศูนย์รวมของผู้มีจิตศรัทธาในพระพุทธศาสนาได้มาร่วมกันเรียนรู้การปฏิบัติธรรม การเผยแผ่ ส่งเสริมพระพุทธศาสนา ด้วยการปฏิบัติบูชา และส่งเสริมให้ข้าราชการกระทรวงมหาดไทยมีจิตสำนึกที่ดี มีสัมพันธภาพอันดีระหว่างกัน มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม โดยจะเสนอขอจัดตั้ง "ชมรมจริยธรรมสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย" ต่อไป

โครงการอบรม "หลักสูตรการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหาร"

สำนักตรวจราชการและเรื่องราวง้องทุกข์ จัดทำโครงการ
ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด

สรุป

ท่านที่สนใจ การดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรม ของกรม รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวง มหาดไทย หรือ
หากท่านมีข้อเสนอแนะประการใด สามารถเปิดเว็บไซต์ของ
หน่วยงานต่างๆ ได้ สำหรับผลการดำเนินงานของสำนักงาน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย สามารถเข้าชมเว็บไซต์ของสถาบันดำรง
ราชานุภาพ (www.stabundamrong.go.th) ได้ตลอดเวลา

